

Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren
"LAKS"

Jaarverslag 2018

LAKS
Drieharingstraat 6
3511 BJ UTRECHT

Inhoud

1. BESTUURSVERSLAG	2
1.1 Juridische Structuur	2
1.2 Organisatiestructuur	2
1.3 Activiteitenverslag	2
1.4 Resultaten uit de activiteiten	3
1.5 Belangrijkste bestuurlijke voornemens en inmiddels in 2019 genomen besluiten	4
1.6 Begroting LAKS 2019	4
1.7 De omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen	5
2. JAARREKENING	6
Balans per 31 december 2018	6
Staat van baten en lasten 2018	7
Kasstroomoverzicht 2018	8
Grondslagen	9
Toelichting op de onderscheiden posten van de Balans per 31 december 2018	10
Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten 2018	12
3. OVERIGE GEGEVENS	15

Alle in dit rapport vermelde bedragen luiden in Euro's, tenzij anders vermeld.

1. BESTUURSVERSLAG

Rechtspersoon	Vereniging Landelijk Actie Komitee Scholieren
Verkorte naam	Vereniging LAKS
Adres	Drieharingstraat 6
Postcode	3511 BJ
Tel.	030 7900910
KvK	40534946
Website	www.laks.nl
E-mail	info@laks.nl

1.1 Juridische Structuur

De rechtspersoon van het bevoegd gezag is een vereniging. Vereniging Landelijk Actie Komitee Scholieren is op 7 april 1984 opgericht. Het boekjaar van de vereniging is gelijk aan het kalenderjaar. LAKS is een vereniging met een eigen bestuur; heeft een bestuur bestaande uit zeven bestuursleden en kent binnen het bestuur de volgende functies: voorzitter, secretaris, penningmeester en daarnaast de algemene bestuurders.

1.2 Organisatiestructuur

Het LAKS is een landelijke vereniging van, voor en door scholieren. De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan binnen de vereniging. De ledenvergadering bepaalt het beleid en kiest de leden van het bestuur. De leden van het LAKS zijn leerlingenraden binnen uitsluitend het voortgezet onderwijs, die zich als lid van het LAKS hebben ingeschreven. De Algemene Ledenvergadering vindt minimaal driemaal per jaar plaats.

Het bestuur bereidt het beleid voor en is verantwoordelijk voor het realiseren van het beleid en voor het goed draaien van de vereniging. Het bestuur bestaat uit minimaal drie en ten hoogste zeven leden die gezamenlijk bevoegd zijn.

Het verenigingsjaar van LAKS loopt niet gelijk aan een kalender- of boekjaar maar volgt een schooljaar. Dat betekent dat het bestuur van LAKS altijd in juni wisselt. Het bestuur dat begin 2018 aan het roer stond is niet gelijk aan het bestuur dat eind 2018 de leiding had. Het LAKS-bestuur ultimo 2018 is als volgt samengesteld:

Voorzitter	Jordy Klaas
Secretaris	Sanneke Crezée
Penningmeester	Vincent Vegt
Bestuurder	Kiki Kuiphuis
Bestuurder	Rieuwert Lekkerkerker
Bestuurder	Splinter van Loon
Bestuurder	Bibi Reiniers

Gedurende het verslagjaar 2018 werden aan de vereniging LAKS door stichting COMBO vijf medewerkers gefaciliteerd. Per 31.12.2018 waren dit:

Voor LAKS-activiteiten:

• Algemeen beleidsmedewerker	Louis Stassen
• Algemeen beleidsmedewerker	Pim de Vente
• Algemeen beleidsmedewerker	Sharifah Redan

Voor LAKS-monitor 2018:

• Projectmedewerker	Marlon Bosscher

Versterking Medezeggenschap:

• Projectmedewerker	Karin Arendsen

1.3 Activiteitenverslag

De kernactiviteiten van de vereniging worden uitgevoerd op basis van de Subsidieregeling LAKS, JOB en COMBO.

De kernactiviteiten van de vereniging zijn:

- het vertegenwoordigen van de belangen en het versterken van de positie van de leerlingen van het voortgezet onderwijs;
- het verbeteren van het leefklimaat op de scholen en instellingen.

De kernactiviteiten omvatten in ieder geval:

- het bevorderen en ondersteunen van medezeggenschap en participatie van leerlingen voor het voortgezet onderwijs;
- het zijn van gesprekspartner van de minister of staatssecretaris;
- het beïnvloeden van het landelijke onderwijsbeleid, en
- het organiseren en coördineren van regionale en landelijke acties en activiteiten.

Ook in 2018 vertegenwoordigde LAKS de belangen van de vo-scholieren en werkte het aan verbetering en versterkingen van leerlingenraden en medezeggenschap - met ondersteuning van de door COMBO gefaciliteerde medewerkers. De door OCW toegekende subsidie werd tevens ingezet voor de speerpunten van het bestuur 2017/2018 en het bestuur 2018/2019.

1.4 Resultaten uit de activiteiten

LAKS heeft volgens plan een heel aantal activiteiten uitgevoerd. Dit resulteerde, naast het vele lobby werk van LAKS bij de verschillende partijen, in het volgende:

- 320 leden zijn lid van het LAKS. Dat zijn er 8 meer dan in 2017.
- 4 algemene ledenvergaderingen georganiseerd. Deze trokken gemiddeld 75 leerlingen.
- 50 trainingen gegeven (24 leerlingenraadtrainingen door beleidsmedewerkers + 26 trainingen onder project Versterking Medezeggenschap). Exacte aantal afwijzingen is onbekend, maar er staan altijd raden op de wachtlijst.
- 4 themadagen. Gemiddeld 46 leerlingen.
  - Maatwerkt!congres (45 II)
  - Thuiszittersbijeenkomst (14 II)
  - What the Vak Congres (50II)
  - Presentatie LAKS monitor (75II)
- 8 scholierencongressen. Gemiddeld 34 leerlingen.
  - Noord Brabant (26II)
  - Noord-Holland (42II)
  - Friesland (15II)
  - Limburg (27II)
  - Utrecht (37II)
  - Zuid-Holland (62II)
  - Overijssel (36II)
  - Gelderland (23II)
- 4 werkgroepen en 2 commissies.
  - Voortgangscommissie
  - Werkgroep meerjarenViSie:
  - Sollicitatiecommissie
  - Werkgroep What The Vak:
  - Werkgroep Krimp
  - Werkgroep Ledenbinding
- 6 paneldiscussies georganiseerd. Gemiddeld 30 scholieren per paneldiscussie.
- 1 VMBO tour waarbij 6 scholen zijn bezocht.
- Middels demonstratie gezamenlijk met andere jongerenverenigingen aandacht gevraagd voor de rentewijziging op studieschulden vanaf 2020.

Publicaties

- Heruitgave leerlingenraadhandboek
- Publicatie van de LAKS-monitor 2018
- Vernieuwde site met aangepast f.a.q.
- 'LAKS to the Future' verslag van scholierencongressen over LOB
- Flyer Leerlingen evalueren docenten: LED
- 'Stukje bij Bitje' onderzoek naar digitale leermiddelen
- 'What The VAK?' verslag voor curriculum.nu
- Enquête Rekentoets
- LOB-ambitieagenda in samenwerking met VO-raad en decanenverenigingen
- Brief aan alle gemeenteraadsleden namens LAKS en de Kinderombudsman
- Position paper rekentoets
- Position paper instemmingsrecht meerjarig financieel beleid

Persuitingen

- 17 persberichten verstuurd
- 2 aparte nieuwsbulletins voor medezeggenschapsraden (805 abonnees)
- 20 keer gepubliceerd in bladen van partnerorganisaties zoals vo-raad, vakblad MR-magazine, Schoolfacilities en PrimaOnderwijs
- 9 nieuwsbrieven verstuurd naar 1770 abonnees
- Campagne MBO-toelatingsrecht naar alle vmbo-scholen

Belangrijke publicaties of uitzendingen in landelijke media:

- De Correspondent: de-kwaliteit-van-het-onderwijs-daalt-en-daar-gaat-niemand-iets-aan-doen (LAKS)
- Trouw: mensen-lageropgeleid-noemen-is-dat-nog-wel-van-deze-tijd (LAKS)
- Uitzending Kassa op NPO 1: vrijwillige ouderbijdrage (Anouk Gielen)
- RTL nieuws: LAKS waarschuwt voor concentratiepillen (Jordy Klaas)
- NOS: actiescomite-vmbo-leerlingen-voelen-zich-nog-steeds-niet-veilig-op-school (LAKS)
- AD: vwo-ers-veilig-vmbo-ers-in-het-nauw (LAKS)
- Radio FunX: over 10-14 scholen (Jordy Klaas)
- NPO radio1: als-je-mobieltjes-verbiedt-doen-kinderen-het-stiekem (Jordy Klaas)
- NRC: voor-niemand-gaat-de-lat-ook-maar-een-millimeter-omlaag (Louis Stassen)
- Hart van Nederland: Scholierenstaking voor Milieu (Jordy Klaas)
- NRC: jongeren-sceptisch-over-diensttijd
- NOS: maatschappelijke-diensttijd-jongeren-moeten-het-zien-als-een-feestje
- Volkskrant: ontluisterend-beeld-van-hoe-een-vmbo-examen-kon-uitlopen-op-een-debacle (Jordy Klaas)
- M: Bezoek aan praatprogramma M over EEKL (Lizelot van den Berg)

Social Media

- 10.844 Facebook volgers
- 13.777 Twitter volgers
- 1126 Instagram volgers
- 323 Youtube abonnees

1.5 Belangrijkste bestuurlijke voornemens en inmiddels in 2019 genomen besluiten

Het bestuur LAKS 2018-2019 dat in juni 2018 is aangesteld en tot juni 2019 het beleid bepaalt, heeft geen grote koerswijzigingen aangekondigd en zal de lijnen van voorgaande besturen volgen. In juni 2019 treedt er een nieuw bestuur aan, dat het beleid voor het schooljaar 2019-2020 zal uitzetten. Het bestuur 2018-2019 heeft de volgende speerpunten benoemd:

- Er komt een wettelijk vastgelegd recht op onderwijs
- De vereniging versterken en een duidelijker profiel als belangenbehartiger neerzetten
- Bewustwording en het tegengaan van kansenongelijkheid in het voorgezet onderwijs

1.6 Begroting LAKS 2019

	2019	2018
Leden	9.085	9.085
Bestuur	34.660	34.660
Eindexamens	12.000	9.500
Inhoud	31.250	31.250
Voorlichting & informatievoorziening	16.500	19.000
<i>Totaal</i>	<u>103.495</u>	<u>103.495</u>

Lopende projecten in 2019:

- LAKS monitor 2019-2020; OCW, verplichtingsnummer VO560044957, zaaknummer 1420338 en met kenmerk 1439270 voor totaal € 253.308.
- Versterking Medezeggenschap 2017-2019; project met derden, Algemene Onderwijsbond voor totaal € 43.892.

1.7 De omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen

De bestemmingsreserve van het LAKS is opgebouwd door ledencontributies en wordt aangewend voor overschrijdingen van de instellingssubsidies en onverwachte grote uitgaven.

Bestemmingsreserve "Ledengeld"	Uitputting	Voeding	Saldo
<i>Saldo 1 januari 2018</i>			39.461
<i>Ledengeld</i>			
Glaspunt ruitschade	147	-	
KRS reparatie kozijn vergaderruimte	350	-	
Sportbedrukking.nl 1 x heren T-shirt	30	-	
kortingen MR cursussen	270	-	
ledengeld 2018	-	18.720	
naar leden	4.386	-	
naar bestuur	6.721	-	
	11.904	18.720	
<i>Financiële baten en lasten</i>			
Eigen kosten bankrente 2018	40	-	
Resultaat 2018	11.944	18.720	6.776
<i>Saldo 31 december 2018</i>			46.237

2. JAARREKENING

Balans per 31 december 2018

(na resultaatbestemming)

	31-dec-18	31-dec-17
1 Activa		
<i>Vlottende activa</i>		
1.1 Vorderingen	23.121	4.568
1.2 Liquide middelen	47.840	114.046
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>70.961</i>	<i>118.614</i>
Totaal activa	70.961	118.614
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	28.361	32.365
2.2 Kortlopende schulden	42.600	86.249
Totaal passiva	70.961	118.614

Staat van baten en lasten 2018

	2018	Begroot 2018	2017	
Baten				
3.1	Rijksbijdragen	268.217	248.242	213.325
3.2	Overige baten	48.742	34.710	24.154
	Totaal Baten	316.959	282.952	237.479
Lasten				
4.1	Project "rekentoets"	466	-	-
4.2	Project "LAKS-monitor"	147.023	144.747	92.483
4.3	Project "Vernieuwing Examenklachtenlijn LAKS"	29.790	29.790	29.790
4.4	Project derden "Versterking medezeggenschap Aob	30.022	17.150	6.594
4.5	Kosten uit ledengeld/contributie	11.904	17.560	17.848
4.6	Kosten Instellingssubsidie	101.718	103.495	98.148
	Totale lasten	320.923	312.742	244.863
	Saldo Baten en Lasten	-3.964	-	-7.384
5	Financiële baten en lasten	-40	-	-89
	Resultaat	-4.004	-	-4.473
	Toevoeging aan bestemmingsreserve "Ledengeld"	6.776	-	-
	Onttrekking aan bestemmingsreserve "Ledengeld"	-	-	-377
	Onttrekking aan "Egalisatiereserve"	-10.780	-	-7.096
	Resultaat na bestemming	-4.004	-	-4.473

Kasstroomoverzicht 2018

	31-dec-18	31-dec-17
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	-3.964	-7.384
Verandering in vlottende middelen:		
Vorderingen (-/-)	-18.553	-2.039
Schulden	-43.649	52.788
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-66.166	43.365
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<i>-66.166</i>	<i>43.365</i>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	-	-
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	-	-
Ontvangen interest	161	111
Betaalde interest (-/-)	-201	-200
<i>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	<i>-40</i>	<i>-89</i>
	<i>-40</i>	<i>-89</i>
Mutatie liquide middelen	-66.206	43.276
Saldo liquide middelen 1 januari	114.046	70.770
Saldo liquide middelen 31 december	47.840	114.046
<i>Mutatie liquide middelen</i>	<i>-66.206</i>	<i>43.276</i>

Grondslagen

Algemeen

De grondslagen voor de jaarrekening zijn gebaseerd op de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen (RJK).

Activiteiten

Landelijk Actie Komitee Scholieren is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40534946 en feitelijk gevestigd aan de Drieharingstraat 6 te Utrecht.

De kerntaken bevatten:

- het vertegenwoordigen van de belangen en het versterken van de positie van de leerlingen van het voortgezet onderwijs
- het verbeteren van het leefklimaat op de scholen en instellingen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Waardering van de activa en de passiva

Activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs welke gelijk is aan de nominale waarde tenzij hieronder anders vermeld.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, eventueel onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vereniging.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht. De bestemmingsreserves zijn opgebouwd uit bijdrage van de leden minus de kosten.

Egalisatiereserves

De egalisatiereserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door derden is aangebracht

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend, en nog te betalen bedragen.

Grondslagen voor de resultaatsbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het jaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen OCW

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. De Rijksbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitstaande vorderingen en verplichtingen bij kredietinstellingen.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt gemuteerd op het eigen vermogen, zoals opgenomen in de toelichting op de balans.

Grondslagen voor het Kasstroomoverzicht

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en kosten en uitgaven.

Toelichting op de onderscheiden posten van de Balans per 31 december 2018

Vorderingen

		31-12- 2018	31-12- 2017
1.1	Vorderingen		
1.1.1	MR-cursussen	845	1.920
1.1.2	RC Stichting COMBO	11.754	
1.1.3	Overige vorderingen	10.522	2.648
	<i>Totaal vorderingen</i>	<u>23.121</u>	<u>4.568</u>

Liquide middelen

		31-12- 2018	31-12- 2017
1.2	Liquide middelen		
1.2.1	Bank	47.840	114.046
	<i>Totaal liquide middelen</i>	<u>47.840</u>	<u>114.046</u>

Uitsplitsing bankrekeningen

	Bedrag
NL04 TRIO 0776 4950 54	17.840
NL80 ASNB 0893 3963 97	30.000
<i>Totaal</i>	<u>47.840</u>

Eigen vermogen

2.1	Eigen vermogen	Stand 1-1- 2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2018
2.1.1	Bestemmingsreserve "Ledengeld"	39.461		6.776	46.237
2.1.2	Egalisatiereserve, examenklachtenlijn		-12.557		-12.557
2.1.3	Egalisatiereserve, instellingssubsidie	-7.096	1.777		-5.319
	<i>Eigen vermogen</i>	<i>32.365</i>	<i>-10.780</i>	<i>6.776</i>	<i>28.361</i>

Het eigen vermogen bestaat ultimo 2018 uit een negatieve egalisatiereserve en een bestemmingsreserve Ledengelden. Volgens de subsidieregeling COMBO, LAKS & JOB zou het vormen een egalisatiereserve toegestaan zijn. De bestemmingsreserve Ledengelden is opgebouwd uit het resultaat op de bijdragen van leden minus de kosten die hieruit betaald zijn. Voor 2018 is er een positief resultaat voor de bestemmingsreserve van € 6.776.

Vanaf ultimo 2018 is een negatieve egalisatiereserve gevormd. Deze is in bovenstaande tabel uitgesplit in 2.1.2 examenklachtenlijn en 2.1.3 instellingssubsidie. In 2017 is een subsidie voor de Vernieuwing website Examenklachtenlijn ontvangen, verplichtingsnummer VO/560036614, waarbij LAKS zelf verplicht is een bijdrage te doen. De bijdrage aan de website betrof in 2017 € 12.443, voor 2018 is deze € 12.557. De andere mutatie 2018 egalisatiereserve is een positief resultaat uit de instellingssubsidie 2018 € 1.777.

Kortlopende schulden

2.2	Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
2.2.1	Nog te verrekenen subsidiegelden	20.017	16.097
2.2.2	Nog te besteden subsidiegelden	3.796	35.587
2.2.3	Crediteuren	18.787	34.565
	<i>Totaal kortlopende schulden</i>	<i>42.600</i>	<i>86.249</i>
<i>2.2.1. Uitsplitsing nog te verrekenen subsidiegelden</i>			
	Structurele subsidie 2015		861
	Structurele subsidie 2016	2.707	2.433
	Project LAKS-monitor 2015-2016	-	8.829
		<i>2.707</i>	<i>12.123</i>
	Project LAKS-monitor 2017-2018	13.803	-
	Project "Rekentoets Klachtenlijn"	3.507	3.973
		<i>17.310</i>	<i>3.973</i>
	<i>Totaal overlopende passiva</i>	<i>20.017</i>	<i>16.096</i>
<i>2.2.2 Uitsplitsing nog te besteden subsidiegelden</i>			
	Vernieuwing Examenklachtenlijn	-	17.503
	LAKS monitor 2017-2018	-	16.078
	AOB Versterking medezeggenschap	3.796	2.006
		<i>3.796</i>	<i>35.587</i>

De vaststellingsbrief subsidie Vernieuwing Examenklachtenlijn is geheel afgerekend in december 2018. De LAKS-monitor 2017-2018 is afgerond en gaat van 2.2.2. *nog te besteden subsidiegelden*, naar 2.2.1 *nog te verrekenen subsidiegelden*. Het project Versterking Medezeggenschap met Algemene Onderwijsbond wordt in 2019 afgerond.

2.2.3 Uitsplitsing crediteuren 31-12-2018

Critical Mass	18.005
Declaratie leden + bestuur	368
Overige crediteuren	372
Bankkosten 4 ^e kwartaal 2018	42
<i>Totaal crediteuren</i>	<i>18.787</i>

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten 2018

BATEN

3.1	Rijksbijdragen	2018	Begroting 2018	2017
3.1.1	Instellingssubsidie	103.495	103.495	103.495
3.1.2	Afrekening instellingssubsidie	-	-	-
3.1.3	LAKS Monitor	147.023	144.748	92.483
3.1.4	EEKL	17.233	34.850	17.347
3.1.5	Rekontoets Klachtenlijn	466	-	-
		<u>268.217</u>	<u>283.093</u>	<u>213.325</u>

<i>Rijksbijdrage</i>	<i>Verplichtings- nummer</i>	<i>Zaak- nummer</i>	<i>Kenmerk</i>	Totaal beschikking	Beginstand 01-01-2018	Kosten 2018	Eigen bijdrage	OCW	Stand 31-12-2018
Verlening subsidie EEKL 2017-2018	560036614	1261252	1275921	34.850	17.503	29.790	12.557	17.233	-
LAKS Monitor 2017-2018	VO/560023006	1077259	1092275	144.748	16.078	147.023	-	147.023	13.803
Instellingssubsidie LAKS 2018	VO/560034928	1256016	1282474	103.495	-	101.718	-1.777	103.495	-
Rekontoets Klachtenlijn 2020	61500-121231		765977	-	3.973	466		466	3.507
Totaal				283.093	37.554	278.997	10.780	268.217	17.310

De nog te besteden subsidie bestaat uit nog lopende project Rekentoets Klachtenlijn met verplichtingsnummer 61500-121231, kenmerk 765977 €3.507. Dit project zal verantwoord worden in 2020. Het project LAKS monitor 2017-2018, kenmerk VO/5600230006, heeft een eindsaldo van €13.803. Beide projecten staan verantwoord bij 2.2.1 Uitsplitsing nog te verrekenen subsidiegelden

Andere baten

3.2	Overige baten	2018	Begroting 2018	2017
3.2.1	Contributie/leden	18.720	17.560	17.560
3.2.2	Versterking medezeggenschap Aob	30.022	17.150	6.594
	<i>Totaal overige baten</i>	<u>48.742</u>	<u>34.710</u>	<u>24.154</u>

De overige baten bestaat uit contributieheffing 2017/2018: 312 leden á € 60.
Voor Project Versterking medezeggenschap met de Algemene Onderwijsbond is de oorspronkelijke einddatum verlengd van 01-09-2018 naar 31-01-2019.

LASTEN

4.1	Project "rekentoets"	2018	Begroting 2018	2017
4.1.1	Ontwikkelen website & database	466	-	-
4.1.2	Domeinnaam	-	-	-
4.1.3	Verspreiding	-	-	-
	<i>Totaal</i>	<u>466</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Voor het project "Rekentoets", kenmerk OND/ODB-14-15173 d.d. 15.07.2015 loopt nog door tot 31-08-2020. Het project zal worden afgerekend in 2020.

4.2	Project "LAKS monitor '17-'18"	2018	Begroting 2018	2017
4.2.1	Personeelskosten	14.461	17.000	14.227
4.2.2	Technische Realisatie	81.980	81.143	54.654
4.2.3	Realisatie online-presentatie	20.000	20.000	12.600
4.2.4	Inhoudelijke realisatie	432	4.543	18
4.2.5	Acquisitie	8.538	10.000	7.295
4.2.6	Resultaatpresentatie	17.923	7.846	-
4.2.7	Overhead- & Accountantskosten	3.689	4.215	3.689
	<i>Totaal</i>	<u>147.023</u>	<u>144.747</u>	<u>92.483</u>

De LAKS-monitor is een tweejaarlijks, grootschalig tevredenheidsonderzoek onder middelbare scholieren en heeft als doel om leerlingenraden en schoolleiders een tool in handen te geven om het onderwijs op eigen school te verbeteren. Tevens geeft dit onderzoek inzicht in de tevredenheid van scholieren op landelijk niveau, zodat LAKS op landelijk niveau aan de slag kan om de knelpunten aan te pakken.

Het project LAKS-Monitor 2017-2018, is in mei 2017 van start gegaan en is in 2018 afgerond.

4.3	Project "Vernieuwing examenklachtenlijn LAKS"	2018	Begroting 2018	2017
4.3.1	Website en database	<u>29.790</u>	<u>-</u>	<u>29.790</u>
	<i>Totaal</i>	<u>29.790</u>	<u>-</u>	<u>29.790</u>

Veel van haar bekendheid heeft het LAKS te danken aan de Eindexamens. Elk jaar opent het LAKS haar klachtenlijn waar scholieren met vragen en klachten over hun examens terecht kunnen. In 2017 is de site, die al hevig verouderd was, slachtoffer geworden van ransomware. Om ervoor te zorgen dat LAKS in 2018 weer volop kon draaien tijdens de eindexamens is er een subsidie aangevraagd om een nieuwe, veilige site en bijbehorende database te bouwen die voldoet aan de nieuwe privacywetgeving.

Van de totale begroting (€ 59.850) draagt LAKS € 25.000 zelf bij. In 2017 is van de eigen bijdrage € 5.347 uit de instellingssubsidie betaald, en € 7.096 uit de egaliseringsreserve. In 2018 is het project afgerond met OCW, zie vaststellingsbrief d.d. 13-12-2018, zaaknummer 1357908. Het totaalbedrag van het project is vastgesteld op €59.580. De eigen bijdrage in 2018 bedraagt totaal €12.557 waarvan €1.777 uit de instellingssubsidie is betaald en €10.780 uit de egaliseringsreserve.

4.4	Project derden "Versterking medezeggenschap Aob"	2018	Begroting 2018	2017
4.4.1	Personeelskosten	19.759	26.697	6.219
4.4.2	Promotiemateriaal	9.483	4.210	-
4.4.7	Overhead- & Accountantskosten	780	905	375
	<i>Totaal</i>	<u>30.022</u>	<u>31.812</u>	<u>6.594</u>

LAKS heeft vanuit het Steunpunt Versterking Medezeggenschap in totaal € 43.892 toegezegd gekregen om leerlingenraden te trainen. Het project loopt van 01-09-2017 tot en met 31-01-2019. Doel van dit project is, naast het versterken van de medezeggenschap, het professionaliseren (samenwerking en communicatie) van leerlingenraad en leerlingengeleding van de medezeggenschapsraad en de MR. Er is een projectmedewerker (16 uur per week) aangenomen die leerlingenraden in het hele land heeft getraind om bovenstaande doelstellingen te bewerkstelligen. Daarnaast is er een spel ontwikkeld. Het project wordt in 2019 afgerond.

Het voorlopig saldo van dit project € 3.796 staat verantwoord bij 2.2.2 Kortlopende schulden-uitsplitsing crediteuren

4.5	Kosten uit ledengeld/contributie	2018	Begroting 2018	2017
4.5.1	Extra kosten leden	4.386	-	5.032
4.5.2	Extra kosten bestuur	6.721	-	11.858
4.5.3	Overige	797	-	958
	<i>Totaal</i>	<u>11.904</u>	<u>17.560</u>	<u>17.848</u>

Deze kosten zijn gemaakt om de overschrijdingen van de instellingssubsidie aan te vullen.

4.6	Instellingssubsidie	2018	Begroting 2018	2017
4.6.1	Leden	9.085	9.085	9.085
4.6.2	Bestuur	34.660	34.660	34.660
4.6.3	Eindexamens	12.482	9.500	8.491
4.6.5	Inhoud	30.550	31.250	27.411
4.6.6	Voorlichting & informatievoorziening	14.941	19.000	18.501
		<u>101.718</u>	<u>103.495</u>	<u>98.148</u>

De instellingssubsidie is gebruikt om de belangen van scholieren te behartigen. Dit is enerzijds gebeurd door de lobbywerkzaamheden van het bestuur bij politieke en onderwijspartijen. Anderzijds zijn er diverse formele en informele bijeenkomsten georganiseerd, waar scholieren met elkaar en het bestuur van LAKS in discussie gingen over onderwijsgerelateerde zaken.

5	Financiële baten en lasten	2018	Begroting 2018	2017
5.1	Rentelasten (-/-)	-201	-	-200
5.2	Rentebaten	161	-	111
	<i>Totaal Financiële baten en lasten</i>	<u>-40</u>	<u>-</u>	<u>-89</u>

6. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

BTW

Inzake de BTW wordt het standpunt ingenomen dat sprake is van ondernemerschap voor de BTW bij Combo, JOB en LAKS. Voorts wordt het standpunt ingenomen dat er tussen deze partijen economische, organisatorische en financiële verwevenheid bestaat hetgeen resulteert in een fiscale eenheid (van rechtswege). Vooralsnog hebben Combo, JOB en LAKS besloten om geen beschikking fiscale eenheid aan te vragen. Een andersluidend standpunt van de Belastingdienst kan daarom niet worden uitgesloten. Een ander standpunt van de Belastingdienst zou er toe kunnen leiden dat Combo BTW op aangifte zou dienen te voldoen over de jaren waarop dit standpunt niet van toepassing was, voor zover het de activiteiten betreft die zij verricht jegens LAKS en JOB. Inschatting is dat het merendeel van de activiteiten van Combo zijn verricht jegens LAKS en JOB. Combo, LAKS en JOBS worden niet in staat geacht zonder aanvullende financiële steun deze BTW te voldoen.

7. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum.

3. OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is geen regeling opgenomen ten aanzien van de resultaatbestemming. Het resultaat wordt bestemd conform de vereisten van OCW zoals opgenomen in de subsidieregeling COMBO, LAKS & JOB, de beschikkingen en de afrekeningen van OCW.

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende bladzijden.

Aan de directie en het bestuur van
Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren
Drieharingstraat 6
3511 BJ Utrecht

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen;
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de relevante bepalingen van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, zoals vastgelegd in hoofdstuk 5 van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS en de doelgebonden en niet doelgebonden subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de verleningsbeschikkingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over het jaar 2018;
3. de toelichting waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Benadrukking van een aangelegenheid

Wij vestigen de aandacht op hoofdstuk 6 "niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen, waarin het standpunt dat de stichting inneemt wordt omschreven ten aanzien BTW. Indien de belastingdienst een ander standpunt inneemt is er BTW verschuldigd, die de stichting niet in staat wordt geacht te kunnen voldoen zonder aanvullende financiële steun. Deze aangelegenheid doet geen afbreuk aan ons oordeel.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening

De directie van Vereniging Landelijk Actie Komitee Scholieren is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen.

De directie is er ook voor verantwoordelijk dat de in jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals vermeld in hoofdstuk 5 van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS.

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 21 mei 2019

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

(was getekend)

De heer C. Rabe
Registeraccountant